

ישיבת המתמידים "מאור שרגא" בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א רמת ויז'ניץ חיפה

בס"ד

שבט תש"פ

פרשת "בשלח"

"דבר אל בני ישראל וישבו וישבו ויחזרו לפני פי החירות" (י"ד ב'). השי"ת אמר למשה שידבר אל בני ישראל "וישובו" כל אחד ישוב ויעשה תשובה מעבירות שבידו, "ויחזרו" יעשו חניה ויתבוננו, "לפני פי החירות" לפני שנותנים לפה חירות לדבר, שלא יהיה חופשי לדבר מה שלא צריך. (רבי משה מקוברין)

*

"ובני ישראל יוצאים ביד רמה" (י"ד ח'). אונקלוס תרגם: ובני ישראל נפקין בריש גלי. הנה ידוע כי הבעש"ט שאל את המשיח: אימתי אתי מר? והשיב לו: לכשיפוצו מעינותיך חוצה, וי"ל שזה מרומז בפסוק ובתרגום: "ובני ישראל יוצאים" מהגלות, "ביד רמה – בריש גלי", "בריש" ר"ת רבי ישראל בעל שם, "גלי" היינו כשיתגלה תורתנו של הבעש"ט ויפוצו מעינותיו חוצה אז יצאו בניי מהגלות.

(דגל מחנה אפרים)

*

"וייראו מאד ויצעקו בני ישראל אל ד' " (י"ד י'). רש"י (מכילתא): תפשו אַמנות אבותם – אברהם, יצחק, ויעקב... בתפלה. מכאן למדים מוסר גדול: אם חז"ל המשילו את התפלה לאַמנות' נוכל ללמוד מכך, כי כשם שבכל אַמנות שהיא, יופי היצירה ושלמותה תלויה בטיבם ואיכותם של כלי האַמנות, כך גם איכות התפלה ועצמת השפעתה תלויה בניקיונו של כלי האַמנות, הלוא הוא הַפה שממנו יוצאות מלות התפלה. על כן, אם רוצה אדם שתפלתו תתקבל לרצון, עליו להקפיד מאד לשמור על ניקיון פיו מלשון הרע ורכילות, שאם כך יעשה מובטח הוא שתפלתו תענה ברחמים.

(החפץ חיים - 'שמירת הלשון' שער הזכירה פרק י)

*

"ד' ילחם לכם ואתם תחרישון" (י"ד י"ד). י"ל ע"פ מה שאמרו חז"ל (יומא כ"ג): 'כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו'. ו"ילחם" אותיות "ימחל", וזה הרמז: ד' ימחל לכם על העבירות בזמן שתקיימו "ואתם תחרישון" תהיו מן הנעלבים ואינם עולבין, ולא תגמלו לעושי רע כגמולו.

*

"ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים" (י"ד כ"ט). בני ישראל היו חזקים בביטחון בהשי"ת עד שהלכו בים באמונה גדולה כמו אדם ההולך ביבשה. וזה: "ובני ישראל הלכו ביבשה" באמונה וביטחון אשר הלכו ביבשה, "בתוך הים" באמונה זו הלכו גם בתוך הים. (אהבת שלום)

*

"וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים" (י"ד ל'). מצרים שקידשו שם ד' ע"י שמתו בענשם, באו תיכף על שכרם. מה רוצה יהודי נאמן בסוף חייו - ג' דברים שיוציא נשמתו בקרב 'מנין' יהודים, ויטבילוהו לטהרה, ושיחלקו את ממונו לצדקה. וכן המצריים זכו בשלשתם: יצאה נשמתם בים סוף במעמד ששים רבוא מישראל, כולם הוטבלו בים, וכל כספם וזהבם נפל בידים כשרות. (רבי חיים מרדכי מסלונים)

*

"זה אלי ואנוהו" (ט"ו ב'). "זה אלי" ר"ת "זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ' ח'), ור"ת "זה השולחן אשר לפני ה'" (יחזקאל מ"א כ"ב), לרמז – אדם מישראל המכריז על עצמו "זה אלי" שיש לו אמונה בהשי"ת, אפשר להכיר זאת – כיצד הוא מתנהג בשבת קודש בשולחנו בדברי תורה בשירים ותשבחות לפני ד'.

*

"אז ישיר משה ובני ישראל" – "שבת שירה"

השבת פרשת "בשלח" נקראת "שבת שירה" ע"ש שירת הים שאמרו בני ישראל אחרי קריעת ים סוף. אע"פ שיש בפרשה עוד עניינים כגון: יציאת מצרים, קריעת ים סוף, חוק ומשפט, שלו, מן, באר, ומלחמת עמלק, לא יחדו ישראל שם לשבת זו אלא ע"ש השירה בלבד.

כי כל דברי התורה – הקב"ה דיבר וישראל שמעו, ופרשה זו ישראל דברו והקב"ה עם כל פמלייתו האזינו לשירתם, ובאותה שעה התרוממו נפשות בני ישראל למדרגה עליונה מאד.

בכוח השירה הזאת אשר אמרו אז, נטעו שירה ושמחה בלב כל זרע ישראל עד סוף כל הדורות, וכל זמן שיש לישראל ישועה מאויביהם ומצרותיהם, מזמרים שיר ושבח להשי"ת, כמו שנאמר "ויאמרו לאמור": ע"י "ויאמרו" השירה שאמרו אז, פעלו "לאמר" שירה בכל הדורות. (ספר התודעה)

*

חודש שבט - מזל דלי

מזלו של חודש שבט הוא **דלי** המרמז על עונה, כי דלי כל מה שמשפילים אותו שואב יותר, כן האדם אם משפיל עצמו שואב יותר מהקדושה העליונה, זוכה לתקן מדת קדושתו בחודש זה שהוא ימי השובבי"ם הזמן המוכשר לזה, וע"ז נעשה כקטן שנולד, כי "דלי" אותיות "ילד". (צמח צדיק)

*

פירות ט"ו בשבט

על שלחנו של הצדיק ר' יצחק אייזיק מזידיטשוב היו מסובים בט"ו בשבט אורחים רבים, והרבי היה מחלק למסובים פירות.

פעם קרה מקרה והאורחים היו מרובים מאד, ואע"פ שעל השולחן היו ערימות של פירות, בכל זאת לא הספיק הרבי לחלק לכולם פירות מפני ריבוי האורחים.

קם הרבי ר' יצחק אייזיק ואמר: אם פירות אתם מבקשים, אני אומר לכם היכן תמצאו אותם: "אלו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא... **ותלמוד תורה** כנגד כולם", לכו ועסקו בתורה ותמצאו הרבה פירות. מלבד הקרן הקיימת לכם לעולם הבא. (סיפורי חסידים)

*

סיפור לט"ו בשבט – הרימון שהציל

על שפת ים הכנרת, בבקתה קטנה לא הרחק מטבריה, התגורר לו יהודי בשם ניסים כנורי. ניסים זה היה יהודי עני מרוד. לא היו לו שדות או כרמים, כי אם עץ רימון בודד אחד שעמד ליד הבקתה הקטנה. במשך השנה כולה הוא היה יושב ולומד בצל ענפי העץ העבים. כאשר הפירות היו מבשילים לא היה קץ לשמחת ניסים ומשפחתו. הם היו אוכלים מן הפרות ומתפרנסים ממכירת רימונים. מובן מאליו כי פרנסה בשפע לא היתה לו, לניסים. כאשר הגיעה תקופת "שלושת השבועות" שבין שבעה עשר בתמוז לתשעה באב, בהם עם ישראל מתאבל על חורבן הבית וירושלים, היה העץ כבר מלא בפירות עסיסיים. ניסים ומשפחתו היו ממתינים בסבלנות עד לאחר שחלפו ימי האבל הלאומיים. אז, הם היו יוצאים אל העץ, קוטפים מפירותיו המתוקים וב"שבת נחמו" מברכים ברכת שהחיינו ומודים לבורא העולם על הפירות. את הרימון הטוב ביותר היה ניסים שומר לקראת ט"ו בשבט, ראש השנה לאילנות.

לרימונים של ניסים יצא שם טוב בכל הסביבה, ויהודים כערבים נהרו לחצרו כדי לרכוש מתוצרתו. ילדים היו לו כמעט כמספר הרימונים על העץ. הם גדלו והתפתחו יפה, ממש כמו הרימונים, אך הגיע היום ובתו הגיעה לפרקה. כפי שנהוג היה באותם הימים, היה על ההורים להעניק "נדוניה" מכובדת לחתן הטרי. אך מנין לו, לניסים העני המרוד, כסף לנדוניה? ואם לא די בכך, הרי שתקופת שלושת השבועות הלכה והתקרבה, והעץ עמד ריק, ללא פירות, כשענפיו שמוטים למטה, כאילו התבייש במה

שאיירע לו . חלף עבר לו תשעה באב , וניסים המסכן עמד ליד העץ , מחפש אולי ימצא בכל זאת רימון או שניים ?

"אברהמ'לה" הוא קרא לבנו הקטן , "בוא ותטפס על העץ , אולי תגלה בין העלים איזה רימון מסתתר!" אברהמ'לה מיהר לטפס על העץ כשהוא מזיז לצד ענפים ועלים , ולפתע בקעה מפיו קריאה : "אבא , מצאתי רימון! ועוד אחד , ועוד אחד!" הוא ירד מן העץ ובידו 'שלל' רב : שלושה רימונים עסיסיים ויפים . "תודה לאל" אמר ניסים . "מעולם לא ראיתי רימונים יפים כאלו" . לא חלף זמן רב והנשים החלו מתדפקות על דלתו של ניסים , כדי לרכוש רימונים כרגיל . אך ניסים נאלץ להשיב את פניהם ריקם .

"נותרו לי רק שני רימונים" הוא הסביר . "על אחד מהם נברך בראש - השנה ונבקש שירבו זכויותינו כרימון . את השני נאכל בט"ו בשבט . אני מצטער , בואו בשנה הבאה" הוא אמר , והם איחלו לו יבול טוב יותר בשנה החדשה .

שבת נחמו חלפה בששון ובשמחה על משפחת כנורי . ראש השנה חלף עבר אף הוא , אך לאחר מכן החלה אשתו לדאוג : מה יהיה על בתם שהגיע לפרקה? היא החלה להפציר בבעלה שיצא לחוץ לארץ כדי לעורר את רחמי היהודים ולקבץ נדבות . לאחר הפצרות רבות נעתר ניסים לבקשתה . הוא עבר דרך עיירות וכפרים , עד שהגיע לעיר קושטא הגדולה .

היה זה בליל ט"ו בשבט . כרגיל , הוא עשה את דרכו לבית המדרש המקומי , שם תכנן ללון ולאכול ממעט המזון שהיה ברשותו . מיד כשנכנס הוא הבחין שהיהודים מודאגים במיוחד ומשוחחים בינם לבין עצמם .

מה קורה כאן? הוא שאל וקיבל את התשובה הבאה : בנו של הסולטן חלה במחלה אנושה , אביו החליט כי היהודים קיללו אותו . הוא הציב בפניהם תנאי : עליהם להתפלל לרפואת בנו . אם עד תאריך מסוים בנו לא יבריא , כל היהודים יגורשו מן העיר . מחר , ט"ו בשבט , זהו המועד האחרון לרפואת בנו של הסולטן . קהל רב התקבץ בבית הכנסת כדי להתפלל ולומר פרקי תהילים . ניסים התיישב לומר תהילים עם כולם , כשלפתע ניגש אליו השמש המקומי . האם אתה מארץ ישראל ? נשאל ניסים המופתע שהשיב : כן , כיצד ידעת? הרב שלנו הוא יהודי קדוש . הוא אמר כי הוא מריח ריח של ארץ הקודש בבית המדרש , בוא נא עמי .

הרימונים

השמש הוביל את ניסים לחדרון קטן , שם ישב הרב , ישיש מופלג ובעל הדרת פנים . הוא שאל במאור פנים את ניסים : מה שלום היהודים בארץ הקודש ? אני מתאר לעצמי כי הרב מריח את ריח הרימון מארץ ישראל אשר ברשותי ! אמר שאל ניסים . יש לך רימון מארץ ישראל? שאל הרב בקול נרגש . כן , רבי! השיב ניסים . ואני חושב לאכול אותו כעת , לרגל ראש השנה לאילנות . לכבוד יהיה לי אם הרב יתכבד לאכול מרימון זה .

הרב הישיש קפץ ממקומו וחיבק את ניסים בשני ידיו . בורא העולם שלח אותך לכאן כדי להציל את הקהילה הקדושה מסכנת הגירוש המרחפת עליה . ניסים הביט בו בחוסר הבנה מוחלט . אתמול ישבתי והתעמקתי בספרים הקדושים על סודות הפירות סיפר לו הרב . משום מה , המילה "רימונים" שבה ועלתה מול עיני . הבנתי כי כאן נעוץ הפתרון...

האם אתה יודע מה ראשי התיבות של המילה רימונים? המשיך הרב בהתרגשות "רפואת מלך ובנו ניסים יביא מהרה!" בוא עמי , חיש מהר , לארמון הסולטן . אסור לנו לאבד זמן! כשהוא עדיין מבולבל מהמתרחש מיהר הרב לגשת בזריזות אל ארמון הסולטן . הם הוכנסו מיד פנימה , שם מצאו סולטן מיואש ובוכה . "הכנס אותנו לחדר בנך" אמר הרב בעזרת השם אנו נרפא אותו תיכף ומיד!"

במיטה מלכותית שכב הנסיך הצעיר, חיזור וללא כל סימן חיים. רבי ניסים הוציא את הרימון מהעטיפה ונתן אותו לרב. הרב חתך את הרימון לשניים, וסחט מחצית מן הרימון לתוך כוס קטנה. את המיץ נתן טפטף לשפתותיו של החולה ולתדהמת כל הנוכחים, פתח החולה את עיניו! חיש מהר הבחינו הנוכחים כיצד הנסיך מבריא והולך. הסולטן נישק את ידיהם של הרב הזקן וניסים.

"הצלתם את בני" אמר, לעולם לא אשכח לכם זאת.

את החצי השני השארתי לברכה, אמר ניסים לרב בחיוך, והם מיהרו לשוב ולבשר ליהודי העיר על הנס שאירע להם.

לטבריה שב ניסים כשהוא עמוס בכסף וזהב, מתנת הקהילה היהודית בקושטא. מובן מאליו כי דאגות לא היו לו. ובבית, קידם את פניו עץ הרימון העתיק, כשהוא שוב מלא בפירות אדומים ועסיסיים.

(חגי ישראל ומועדיו – הוצאת קה"ת)

*

הרה"ח ר' מאיר יהודה פדר ז"ל

קהל רב מתושבי עיר התורה והחסידות בני ברק ליווה ביום ה' ד' שבט אחד מטובי בני ובוני הקהילה איש האשכולות ידיו רב לו בתורה תפילה וגמילות חסדים, הרה"ח ר' מאיר יהודה פדר ז"ל, אשר השיב את נשמתו לבוראו לאחר יסורים שקבלם באהבה ובאמונה.

נולד ביי"ז תמוז תש"ו לאביו הרה"ח ר' זאב ז"ל ולאמו מרת יפה שיינדיל ע"ה בעיר סיביו רומניה, והתחנך בבית של מסירות נפש והקפדה על כל מצוה.

בשנת תשי"ט עלתה משפחתו ארצה ועברו להתגורר בשיכון אגו"י בבני ברק. נשלח עם אחיו ללמוד בישיבת סערט ויז'ניץ אצל כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'מקור ברוך' זיע"א בחיפה, והמשיך בלימודיו אצל כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'חכמת אליעזר' זצ"ל.

בישיבה נתעלה בתורה מידות טובות ויראת שמים טהורה, שקד על תלמודו ימים ולילות, ונתעטר בסמיכה ע"י בד"ץ העדה החרדית וע"י הגאון רבי נתן גשטטר זצ"ל.

לאחר נישואיו בשנת תשכ"ו עם בת הרה"ח ר' יוסף זלמן ניימן ז"ל, לצד התמדתו העצומה בלימוד התורה"ק, הקים את המפעל המפורסם 'פדר תפילין' השקיע בהידור מצות תפילין כח ומח לזכות את עם ישראל במצות תפילין כהלכתה ובהידור, ואשר יש להם ביקוש ודרישה רבה.

בהלוויתו הספידוהו הרב יוסף מרדכי סולומון שליט"א רבה של הקהילה, המשפיע הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א, ובנו הרב ברוך שליט"א מרמת ויז'ניץ, בדבריהם עמדו על אישיותו כתלמיד חכם ירא שמים, תפילותיו אשר היו בהתלהבות, תורתו קבע ומלאכתו עראי, ועסקו בגמילות חסדים ולכל דבר שבקדושה, ובניו החשובים מעמודי התווך של חסידי סערט ויז'ניץ בארץ הממשיכים בדרכו. ת.נ.צ.ב.ה

הרב מאיר יהודה פדר ז"ל עם רבו כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'חכמת אליעזר' זצלה"ה